

Pohjois-Savon liitto

Talousarvio ja toimintasuunnitelma 2023 sekä taloussuunnitelma 2023–2025

Sisällys

1 Katsaus vuoteen 2023	2
1.1 Pohjois-Savon aluetalous	3
1.2 Pohjois-Savon väestökehitys	3
1.3 Hyvinvoinnin kehittäminen	4
2 Pohjois-Savon liiton toiminta-ajatus ja tehtävät sekä yhteistyö ja edunajaminen	5
2.1 Toiminta-ajatus ja tehtävät	5
2.2 Yhteistyö ja edunajaminen	5
3 Talousarvio ja toimintasuunnitelma 2023 sekä taloussuunnitelma 2023–2025 päävastuualueittain	8
3.1 Aluekehityksen päävastuualue	8
3.2 Alueidenkäytön päävastuualue	13
3.3 Hallinnon päävastuualue	17
4 Talousarvion ja -suunnitelman rakenne	20
5 Talousarvion laadinnan yleiset periaatteet	21
Käyttötalousosa/tulosyksiköittäin	23
Tuloslaskelmaosa/koko liitto	26
Talousarvion ja taloussuunnitelman rahoitusosa	27
Jäsenkuntien maksuosuusarviot vuodelle 2023	28
Liite 1. Pohjois-Savon liiton organisaatio	29
Liite 2 Henkilöstöorganisaatio 2023	30
Liite 3. Maakuntien liittojen jäsenkuntien maksuosuudet, talousarvio v. 2022	31

Pohjois-Savon liiton julkaisu 114

Kuopio 2022

Pohjois-Savon liitto Sepänkatu 1, 70100 Kuopio

puh. (017) 550 1400

e-mail: kirjaamo@pohjois-savo.fi

ISBN 978-952-7171-55-4

ISBN (pdf) 978-952-7171-48-6

ISSN 1797-4410

SÄHKÖISESTI ALLEKIRJOITETTU

Katja Laakko, Hallinto- ja viestintäassistentti 27.9.2022

1 Katsaus vuoteen 2023

Aluetalouden mittarein mitattuna Pohjois-Savon talous selvisi koronavuosien haasteista muuta maata keskimääräistä paremmin. Maakunnan yritysten liikevaihto ja vientiluvut olivat vuonna 2021 korkeammalla tasolla kuin koskaan, vuodesta 2006 alkaen tehdyn seurannan mukaan. Kasvu on koskenut liki kaikkia toimialoja, mutta vahvinta nousua oli mekaanisessa metsäteollisuudessa.

Toimialojen välillä oli eroja liikevaihdon ja viennin kehitysluvuissa, ja joillakin toimialoilla oli myös laskua. Tämän takia onkin hyvä, että Pohjois-Savon aluetalous ei rakennu pelkästään yhden tai kahden vahvan toimialan varaan, vaan maakunnassa on systemaattisesti tuettu useita aloja, perinteisesti vahvoja kone- ja energiateknologiaa, metsäteollisuutta ja elintarviketeollisuutta sekä vahvistuvina aloina hyvinvointitekniologiaa, matkailua, älykästä vesijärjestelmää sekä uudistuvaa biojalostusta. Elinkeinoelämän monipuolisuus on yksi Pohjois-Savon vahvuuksista.

Uusia haasteita elinkeinoelämälle on asettanut Ukrainan sota sekä siihen liittyvät kaupankäynnin esteet, pakotteet ja vastapakotteet sekä energian, raaka-aineiden, komponenttien ja muiden tuotantoon ja jakeluun liittyvien hintojen nousu sekä saatavuusongelmat. Pohjois-Savon liitto yhdessä muiden tahojen kanssa pyrkii tukemaan yrityksiä niiden kilpailukyvyssä ja kasvussa ohjaamalla EU- ja kansallisia tukia näiden haasteiden voittamiseen. Samoin tukea kohdennetaan osaavan työvoiman saatavuuden varmistamiseen, väestön koulutus- ja työllisyystason parantamiseen sekä väestön hyvinvoinnin parantamiseen.

Keskeinen kilpailukykytekijä on saavutettavuus, hyvät tie- ja ratayhteydet, riittävä lentovuorotarjonta sekä toimivat tietoliikenneyhteydet. Saavutettavuuteen liittyvät asiat ja maakunnan kärkihankkeiden edistäminen on yksi vuoden 2023 tärkeistä edunajamisasioista.

Pohjois-Savolla on myös haasteita, mm. osaavan työvoiman saatavuuteen ja väestön korkeaan sairastavuuteen liittyen. Kokonaisuutena Pohjois-Savo on vahva ja kehittyvä maakunta, ja tämä hyvä vire tulee säilyttää. Sillä mitä Pohjois-Savossa tapahtuu ja miten maakunnan elinkeinoelämällä menee, on vahva vaikutus koko Suomen kansantalouteen. Lisäksi, muuttuneessa geopoliittisessa tilanteessa maakunnan merkitys turvallisuuden ja huoltovarmuuden näkökulmasta korostuu.

Maakuntakaavoitus ja kaavassa tehtävät aluevaraukset tukevat omalta osaltaan maakunnan strategista ja toiminnallista kehittämistä, jotka Pohjois-Savossa kulkevat rinnan kaavoituksen kanssa.

Vuonna 2023 tapahtuu suuri hallinnollinen muutos, kun sosiaali- ja terveyspalvelut sekä pelastustoimi siirtyvät hyvinvointialueille. Tämä vaikuttaa kuntien palvelurakenteeseen ja talouteen. Samaan aikaan valmistellaan toista suurta muutosta, työvoima- ja elinkeinopalvelujen siirtoa valtiolta kunnille. Pohjois-Savon liitto on tukemassa kuntia näissä muutoksissa, mm. tulevaisuuden kunta -hankkeen selvitysten ja kartoituksen kautta. Samoin tilastotuotantoa ja -analyysijä kehitetään palvelemaan entistä paremmin kuntakentän tarpeita.

*Gloaalien ja kansallisten haasteiden keskellä maakunnan liiton kehittämis-, kaavoitus- ja edunajamistyö tarvitsee tuekseen vahvan maakunnallisen, kansallisen ja kansainvälisen verkoston. Työtä ei voida tehdä yksin ja muutosta ei voida tehdä yksin, vaan työhön tarvitaan kumppaneita niin politiikasta, elinkeinoelämästä, oppilaitoksista, kunnista kuin järjestöistä. **Kutsumme sidosryhmät yhteiseen kehittämistyöhön Suomen parhaan maakunnan hyväksi.***

Tietoa! Taitoa! Tekoja!

1.1 Pohjois-Savon aluetalous

Vuosi 2021 merkitsi aluetalouden kehityksessä koronapandemian talousvaikutusten tasoittumista. Pohjois-Savon liikevaihto kääntyi 8,4 % kasvuun edellisen vuoden maltillisen notkahduksen (-0,3 %) jälkeen.

Vertailun vuoksi koko maassa liikevaihto kasvoi 10,6 %, mutta nousu tapahtui edellisvuoden -4,2 % liikevaihdon laskua vasten. Pohjois-Savo lähti koronakriisiin vahvoista asemista, sillä vuonna 2019 maakunnan liikevaihdon ja viennin arvot olivat korkeimmat vuoteen 2006 ulottuvan seurantakauden aikana. Koronaepidemian aluetalousvaikutukset alkoivat näkyä vasta maalis-huhtikuusta 2020 alkaen. Sekä liikevaihdon että viennin (-3,2 %) laskut jäivät Pohjois-Savossa vuonna 2020 koko maata (-7,8 %) pienemmiksi. Vuonna 2021 vienti kasvoi Pohjois-Savossa koko maata ripeämmin; Pohjois-Savon viennin kasvu oli 16,8 % ja koko maan 15,8 %. Myös palkkasumma kasvoi Pohjois-Savossa 5,2 %.

Pohjois-Savon koronasta kärsimät vauriot näyttäisivät olevan maakuntien välisessä vertailussa pienimpien joukossa. Vuoden 2021 kasvuluvut osoittavat, että edellisvuoden häiriöihin verrattuna vuonna 2021 pandemian aiheuttamiin rajoituksiin oli sopeuduttu ja talouskehitys jatkui useimmilla aloilla suotuisana. Aluetalouden kehitys vaihteli kuitenkin merkittävästi toimialoittain ja seuduittain.

Ukrainan sodan vaikutukset ovat heijastuneet Pohjois-Savon elinkeinoihin monella tavalla. Raaka-aineiden ja varsinkin komponenttien saatavuusongelmat ovat vaikeuttaneet elinkeinotoimintaa useilla toimialoilla jo koronapandemian vuoksi, mutta Venäjän laajentama sota Ukrainassa on lisännyt ongelmia. Sodan vaikutus on näkynyt etenkin logistisissa ratkaisuissa ja tavarankuljetusreiteissä, kun tavarankuljetus Venäjältä ja Venäjän kautta on hankaloitunut tai päättynyt kokonaan. Energian ja raaka-aineiden hinnan nousu heijastuu eteenpäin eri elinkeinojen tuotantoketjussa lisäten hinnannousupaineita.

Sota vaikuttaa investointeihin siten, että osa suunnitelluista investoinneista lykkääntyy, osa jää toteuttamatta kokonaan esimerkiksi tulevaisuuden näkymien ja hintojen kallistumisen vuoksi. Sodan aiheuttamien haasteiden kanssa samanaikaisesti kärsitään osaaajapulasta useilla aloilla. Tämä heikentää suoraan yritysten mahdollisuuksia kasvuun. Yritysten vienti Venäjälle on vähentynyt ja ainakin pakotteiden alaisten tuotteiden osalta loppunut kokonaan.

Matkailualalle sodalla on ollut vaikutuksia ja matkoja Suomeen on peruttu. Maatalous on jo valmiiksi kriisissä ja sota syventää kriisiä entisestään. Toisaalta se on lisännyt puhetta omavaraisuuden kasvattamisesta ja maatalouden kilpailukykyä. Selvää on, että alkutuotannon rakennemuutos kiihtyy, kun alan toimijoista osa tippuu keltasta ja vahvat toimijat lisäävät omaa osuuttaan.

1.2 Pohjois-Savon väestökehitys

Pohjois-Savossa oli vuoden 2021 lopussa 248 363 asukasta. Väkiluku kasvoi vuoden aikana 98 asukkaalla. Vuotta aiemmin väkiluku väheni 738 asukkaalla. Pohjois-Savon kunnista väkiluku kasvoi Kuopiossa 1 333 asukkaalla (+1,1 %) ja Siilinjärvellä 42 asukkaalla (+0,2 %). Kuopion väkiluku oli vuoden lopussa 121 543 ja Siilinjärven 21 293. Iisalmen väkiluku laski 166 asukkaalla (-0,8 %) ja oli vuoden lopussa 20 958. Varkauden väkiluku laski 305 asukkaalla (-1,5 %) ja oli vuoden lopussa 19 973.

Vuonna 2022 väestönkehitys näyttää hiipuneen hieman mutta jääneen kuitenkin koronapandemiaa edeltänyttä tasoa paremmaksi. Ennakkotietojen mukaan Pohjois-Savon väkiluku laski vuoden 2022 tammi-heinäkuussa 553 asukkaalla. Väkiluvun lasku oli tammi-heinäkuun jaksolla 98 henkeä vuonna 2021, noin 690 henkeä vuonna 2020 ja vuosina 2017–2019 keskimäärin 990 henkeä.

Savoon oli tammi-heinäkuussa 430 vuoden takaista vähemmän, ja kuntien välinen muuttoliike jäi miinuselle 46 henkeä, kun vuotta aiemmin Pohjois-Savo sai muuttovoittoa 230 hengen verran. Kuolleiden määrä tammi-heinäkuussa 2022 oli selvästi kyseisen ajanjakson korkein vuosien 1990–2022 tilastohistoriassa.

1.3 Hyvinvoinnin kehittäminen

Pohjois-Savon hyvinvointikertomus ja -suunnitelma linjaa Pohjois-Savon hyvinvoinnin ja terveyden (HYTE) edistämisestä vuosille 2021–2025 kokoamalla yhteen maakunnan terveyteen ja hyvinvointiin liittyvät tiedot, vertaa niitä verrokkimaakuntiin ja linjaa hyvinvointivajeista HYTE-työn tärkeimmät painopisteet vuosille 2021–2025:

- Osallisuuden vahvistuminen ja yksinäisyyden vähentäminen
- Vanhemmuus vahvistuu
- Itsestä huolehtimisen ja terveellisten elintapojen edistäminen
- Mielen hyvinvointi ja riippuvuuksien ehkäisy
- Tapaturmien ja väkivallan ehkäiseminen
- HYTE-resurssien, rakenteiden ja prosessien vahvistaminen

Kunnat ja hyvinvointialue ovat päävastuussa pohjoissavolaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä (Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä 612/2021, 6§, 7§) yhteistyössä muiden julkisten toimijoiden, yksityisten yritysten ja yleishyödyllisten yhteisöjen kanssa. Lain mukaan kuntien ja hyvinvointialueen on nimettävä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen (HYTE) vastuutaho sekä tuettava toinen toisiaan asiantuntemuksellaan niiden omassa HYTE-työssä. Noin 1 % hyvinvointialueen ja 3 % kuntien rahoituksesta on sidottu hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimenpiteisiin ja tuloksiin (Laki hyvinvointialueen rahoituksesta 617/2021, 3§, 15§, Laki kunnan peruspalveluiden valtionosuudesta 15§). HYTE-työ perustuu aluevaltuuston hyväksymään alueelliseen hyvinvointikertomukseen ja -suunnitelmaan sekä aluehallituksen hyväksymään maakunnalliseen HYTE-rakenteeseen.

2 Pohjois-Savon liiton toiminta-ajatus ja tehtävät sekä yhteistyö ja edunajaminen

2.1 Toiminta-ajatus ja tehtävät

Pohjois-Savon liitto on kunnallisen itsehallinnon periaatteiden mukaan toimiva lakisääteinen kuntayhtymä.

Pohjois-Savon liitto toimii maakunnan ja sen asukkaiden elinolosuhteiden ja hyvinvoinnin kehittämiseksi jäsenkuntiensa yhteisenä edunvalvontana, kehittämis- ja suunnittelukuntayhtymänä.

Pohjois-Savon liiton tehtävänä on määritellä maakunnan kehittämisen tahtotila, suunnitella ja koordinoida maakunnan kehittämistä sekä edistää kansallisesti ja kansainvälisesti maakunnan etua.

Aluekehitysviranomaisena Pohjois-Savon liitto vastaa maakuntasuunnitelman, maakuntaohjelman ja maakuntaohjelman toteuttamissuunnitelman laadinnasta ja toteutuksesta. Pohjois-Savon liitto huolehtii maakuntakaavoituksesta eli ylikunnallisesta yleispiirteisestä alueidenkäytön suunnittelusta. Pohjois-Savon liitto vastaa myös eri EU-ohjelmien ja kansallisten erityisohjelmien laadinnasta ja toteutuksesta.

Maakuntavaltuuston hyväksymä taloussuunnitelma on keskeinen liiton toiminnan johtamisväline. Siinä määritellään liiton toiminnan tavoitteet, tehtävät ja resurssit.

Pohjois-Savoa kehitetään kestävä kehityksen periaatteiden mukaisesti. Tavoitteena on, että Pohjois-Savon sekä laajemmin koko Itä-Suomen valtakunnallinen ja kansainvälinen asema vahvistuu niin aineellisissa kuin henkisissä voimavaroissa.

Tavoitteiden saavuttaminen edellyttää maakunnan sisällä vahvaa yhtenäistä näkemystä ja tahtoa sekä määrätietoista yhteistyötä. Tavoitteena on myös, että yhä suurempi osa asioista suunnitellaan ja tehdään laajana itäsuomalaisena yhteistyönä.

Näistä tavoitteista määräytyvät liiton tehtävät, jotka hallintosäännön mukaan ovat:

- Maakunnan edunajamis- ja kehittämistehtävät
- Aluekehityksestä annetun lain ja asetuksen mukaiset tehtävät
- Maankäyttö- ja rakennuslain ja -asetuksen mukaiset tehtävät
- Muissa laeissa ja alemman asteisissa säädöksissä maakuntien liitoille erikseen määrätyt tehtävät

Liiton toimiston organisaatio on jaettu toiminta-ajatuksen ja tehtävien tehokasta ja taloudellista saavuttamista varten päävastuualueisiin seuraavasti:

- Aluekehittämisen päävastuualue
- Alueiden käytön päävastuualue
- Hallinnon päävastuualue

2.2 Yhteistyö ja edunajaminen

Maakunnan kehitystä tukevat edunajamistehtävät edellyttävät laaja-alaista ja ennakoivaa yhteistyötä niin maakunnassa kuin maakunnan ulkopuolella. Edunajamistyöllä edistetään maakuntastrategian ja maakuntaohjelman toimeenpanoa vaikuttamalla maakunnan kehittymisen kannalta keskeisiin alue-, elinkeino- ja liikennepoliittisiin linjauksiin ja päätöksiin. Pohjois-Savon liiton yhteistyötä ja edunajamista tukevat kukin päävastuualue omalla alallaan.

Maakunnallista ja itäsuomalaista yhteistyötä tehdään Savo-Karjalan vaalipiirissä sekä Itä-Suomen neuvottelukunnassa (Pohjois-Savo, Pohjois-Karjala, Kainuu, Etelä-Savo ja Etelä-Karjala). Yhteistyön piiriin kuuluvat asiat, jotka ovat alueen pitkäjänteisen kehittämisen kannalta merkittäviä, sisältyvät maakuntien ohjelmiin sekä koskevat pääosin koko yhteistoiminta-aluetta.

Savo-Karjalan vaalipiiri muodostuu Pohjois-Savon ja Pohjois-Karjalan maakunnista. Yhteistyö valittujen kansanedustajien kanssa koskee kaikkia vaalipiiristä valittuja edustajia ja heidän tapaamisiaan järjestetään myös maakuntaliittojen yhteistyönä. Vuosi 2023 on eduskuntavaalivuosi. Pohjois-Savon liitto tehostaa vaalien lähestyessä yhteistyötä alueen etujärjestöjen ja poliittisten puolueiden kanssa. Liitto kokoaa yhdessä verkostokumppanien kanssa ajankohtaista aineistoa ja edunajamisen kärkitavoitteiden viestintää kaikkien kansanedustajaehdokkaita asettavien puolueiden ja kaikkien ehdokkaiden käyttöön. Näitä ovat mm. Itä-Suomen ja IP-alueen yhteiset hallitusohjelmataavoitteet ja Pohjois-Savon omat erityiskysymykset, jotka vaativat huomiota tulevilla hallitusneuvotteluissa.

Itä-Suomen neuvottelukunta tekee yhteistyötä myös Pohjois-Suomen neuvottelukunnan kanssa molemmille alueille yhteisissä asioissa.

EU:n ja globaalin tason yhteistyötä ja edunajamista tehdään itä- ja pohjoissuomalaisena yhteistyönä, Itä- ja Pohjois-Suomen Brysselin toimiston apua hyödyntäen sekä Pohjois-Savon liiton omien suorien kontaktien avulla. Luettelo maakunnan edunajamisen kohteista tarkempine tietoineen esitetään maakuntaohjelman toimeenpanosuunnitelmassa.

Edunajamisen painopisteinä ovat maakunnan saavutettavuutta parantavat pääväylien infrahankkeet (Savon rata, Itärata-kokonaisuus, VT 5 ja VT 9 kehittäminen, Kuopion lentoaseman taso ja vuorojen riittävyys). Väyläviraston investointiohjelma on pääväylien osalta epätydyttävä. Vaikuttamisen kohteiksi tulee pääväylien lisäksi asettaa eduskuntavaalien jälkeisessä hallitusohjelma työssä mm. Perusväylänpidon määrärahojen merkittävä lisääminen, vähäliikenteisen tie- ja rataverkon rahoitus. Venäjän ja Suomen taloussuhteiden käytännössä katkettua Venäjän Ukrainassa käymän sodan vuoksi, ovat teollisuuden ja energiatuotannon raaka-aineiden ja mineraalien saatavuus sekä väyläverkostoon kohdistuva rasitus muuttuneet huomattavasti. Näiden muutosten saaminen esiin edellyttää valtakunnallista analyysia, joka on tähän saakka ollut riittämätön. Keskeisiä vaikuttamisen välineitä näissä kysymyksissä ovat hallitusohjelmatyön lisäksi uudessa eduskunnassa asetettava L12 (Liikennepoliittinen selonteke) - työ sekä sen pohjalta linjattava Väyläviraston valtion väyläverkon investointiohjelma. Pohjois-Savon liitto kumppaneineen hyödyntää vaikuttamistyössä 5-käytävä -hankkeessa koottua ja analysoitua liikennedataa.

5-tiellä jatketaan Leppävirta-Kuopio välin kehittämisen ja Nerkoon kohdan uuden linjauksen edistämistä. VT 9 osalta jatketaan Jännevirta-Lotteinen välin rahoituksen jatkoksi vaikutetaan Riistaveden kohdan ja kriittiseksi tunnistetun Kivisalmen sillan vaatimien kehittämishankkeiden päätöksentekoon. Ratakohteista kii-reellisiä ovat lisärahoituksen saaminen Kuopion ratapihan parantamiseen kokonaisuutena sekä Iisalmi-Ylivieska-radan kehittäminen kohtaamispaikkoja lisäämällä. Sekä Iisalmi-Ylivieska että Kontiomäki-Ouluradat ovat koko maan liikennejärjestelmälle tärkeitä yhteyksiä. Pohjois-Savon liitto on sitoutunut Itärata-kokonaisuuden edistämiseen siten kuin se on eduskunnan hyväksymässä L12-selonteossa määritelty (Porvoon oikorata ja Savon ja Karjalan ratojen kehittäminen kokonaisuutena niiden välityskyvyn parantamiseksi).

Liikenneinfran kohteet esitetään maakuntaohjelman toimeenpanosuunnitelmassa hankekohtaisesti suunnitteluvaihe- ja kustannusarvotietoineen.

Liikenneinfran edunajaminen kohdistuu myös Traficom ja Väyläviraston investointikriteereihin. Valmisteluun esitystapaa, jossa voidaan esittää väyläpuutteiden talouselämälle aiheuttama lisäkustannus ja valmisteluun ja etenkin tieverkon investointiesityksiä alueellisina ja temaattisina kokonaisuuksina. Pohjois-Savon

liiton yhdessä Etelä-Savon ja Kainuun liittojen kanssa toteuttama 5-käytävähanke on myös edunajamista: hankkeen avulla nostetaan tietoisuutta 5-tien merkityksestä valta- kunnallisesti erittäin merkittävänä pääväylänä.

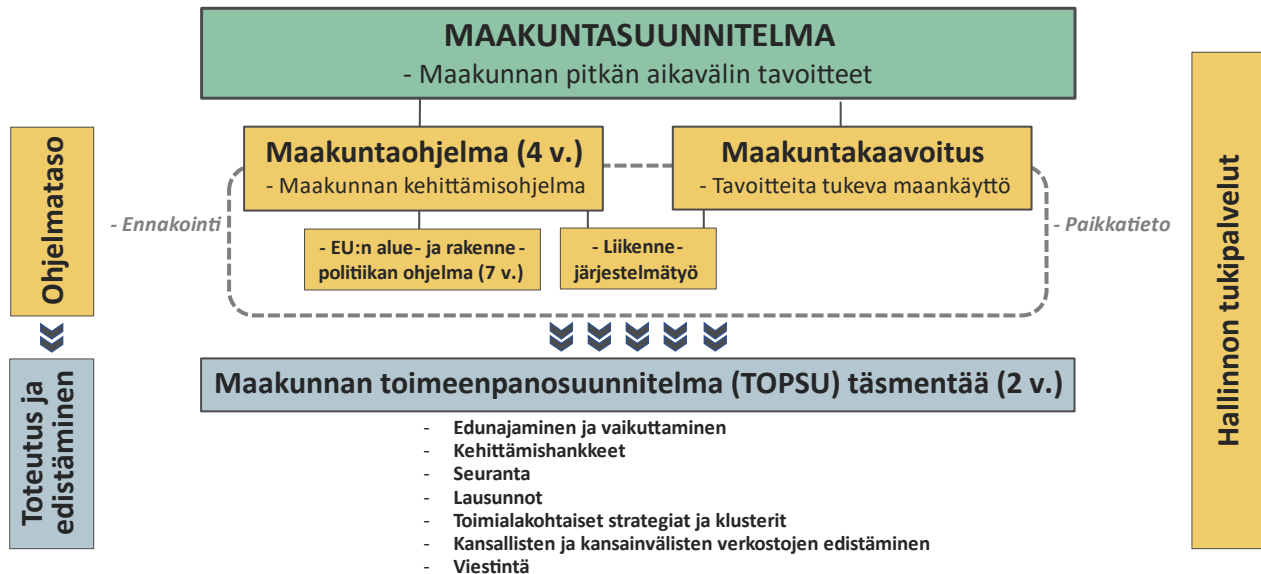
Vuoden 2023 alussa vastuu sote-palveluiden järjestämisestä siirtyy hyvinvointialueille. Pohjois-Savon liitto tunnistaa muutoksessa kolme keskeistä edunajamiskohdetta: 1) kuntien rahoituksen riittävyys ja vakaus; 2) hyvinvointialueen rahoitus saatava perustumaan enemmän tarpeeseen l. sairastavuuteen; 3) yliopistosairaaloiden erityistehtävien rahoitus.

Itä-Suomen yliopisto ja Savonia-AMK saivat vuonna 2022 myönteiset päätökset DI-koulutuksen aloittamisesta ja tuotantotalouden ja ICT:n koulutusvastuista. Maakuntaliitto jatkaa tällä saralla edunajamista ja yhteistyötä alueen talouselämän kanssa tukemalla uusien urapolkujen rakentumista alueen yrityksissä ja siten myös valmistuvien opiskelijoiden jäämistä alueen voimavaraksi. Edistetään 2. asteen kalliiden koulutusalojen rahoitusta ja Pelastusopiston rahoituksen riittävyyttä.

Itä- ja Pohjois-Suomi ajavat valtion alueellisen läsnäolon ja monipaikkaisuuden vahvistamista digitalisaatiota hyödyntämällä ja laajakaistan rakentamisen toteuttamista. Alueen maakuntien yhteinen tahto on kehittää alueellista lentoliikennettä ja saada kuljetustuesta pysyvä tukimuoto. Tietoliikenteellisen saavutettavuuden parantamiseksi tavoitellaan Koillisväylän datakaapelin eli Arctic Linkin rakentamista itäiselle reitille.

3 Talousarvio ja toimintasuunnitelma 2023 sekä taloussuunnitelma 2023–2025 päävastuualueittain

Pohjois-Savon liiton tehtävät

3.1 Aluekehityksen päävastuualue

Päävastuualueen vastuu: aluekehitysjohdaja Satu Vehreävesa

Tehtävät:

Tavoitteena kilpailukyinen ja vetovoimainen maakunta sekä hyvinvoiva väestö

Aluekehityksen päävastuualue vastaa alueiden kehittämislain mukaisesti aluekehittämisen strategisesta kokonaisuudesta maakunnassa. Tähän sisältyvät mm. maakuntasuunnitelman ja maakuntaohjelman laadinta sekä ohjelmien toimeenpanon maakunnassa (painopistevalinnat, tuen kohdentaminen ja myöntäminen, ohjelmien toteutus ja seuranta sekä alueellisen kehityksen seuranta). Kehittämistoimintaa tukevat maakunnan kehitykseen vaikuttavien tekijöiden sekä koulutustarpeiden ennakointi ja maakunnan kansainvälistymisen tukeminen, mm. EU:n erillisohjelmia hyödyntämällä, samoin kuin kansallinen ja kansainvälinen edunajaminen.

Tavoitteet, toimenpiteet ja mittarit talousarviovuodelle 2023

Tavoite	Toimenpide	Mittari
Edistetään maakunnan kasvua, kilpailukykyä ja vetovoimaisuutta maakuntasuunnitelman ja –ohjelman linjausten mukaisesti.	Aktivoidaan Pohjois-Savon kuntia, oppilaitoksia ja elinkeinoelämää sekä muita tahoja maakunnan yhteisen kehittämisstrategian (maakuntasuunnitelman 2040 ja -ohjelman 2022–2025) linjausten toteuttamisessa, millä edistetään Pohjois-Savon kasvua ja kilpailukykyä. Savonet-yhteistyönä tuetaan maakunnallisten elinkeinoelämää vahvistavien hankekokonaisuuksien aikaansaamista, mm. kasvuun, kansainvälistymiseen ja laajemminkin kilpailukykyyn vahvistamiseen liittyvissä toiminnaissa. Hyödynnetään Nuoret pohjoissavolaiset tulevaisuudentekijät -hankkeen suosituksia ja toimenpite-ehdotuksia kehittämistyössä siten, että nuorten toiveet ja tarpeet tulevat aiempaan paremmin huomioiduiksi maakunnan kehittämistyössä. Jatketaan maakunnan kehittämistavoitteita toteuttavaa ekosysteemien yhteistyömallin ja tehostuvan markkinoinnin vahvistamista. Tavoitteena ovat toimivat TKI- palvelut ja prosessit yrityksille ja muille tahoille sekä siinä syntyvät uudet tuotteet, liiketoimintamahdollisuudet ja kestävä kasvu. Tavoitteena on myös vahvistaa ekosysteemien kansainvälistä verkottumista. Uudistettu Suomen biotalousstrategia 2022–2035 tähtää kestävästi kohti korkeampaa arvonlisää. Koska biotalous liittyy läheisesti Pohjois-Savon älykkään erikoistumisen kärkialoihin, sovelletaan kansallista biotalouden kehittämistä alueen tarpeisiin. Laaditaan Pohjois-Savon alueellinen biotalousstrategia, joka täsmentää maakuntaohjelman toimenpiteitä. Laaditaan laajana yhteistyönä maakuntaohjelman toimeenpanosuunnitelma (TOPSU) vuosille 2024–2025. Toimeenpanosuunnitelma linjaa maakunnan myönnössä olevien EU- ja kansallisten varojen kohdentamista ja painopisteitä maakunnan kannalta keskeisiin hankkeisiin ja hankekokonaisuuksiin. Toimeenpanosuunnitelmassa esitetään myös maakunnan keskeiset edunajamisasiat Suunnataan kehittämisrahoitusta ja edunajamista maakuntaohjelman tavoitteita tukeviin kohteisiin. Maakuntaohjelma 2021–2025 sisältää EU:n edellyttämän älykkään erikoistumisen strategian, joka	Maakunnan kehitystä seurataan ja raportoidaan vuosittain laadittavan maakuntaohjelman toimeenpanosuunnitelman yhteydessä (työllisyys, TKI-volyymi jne.). Talouskehityksen tilanne raportoidaan aluetaloussat- saussessa (2 krt. /v). Rahoituksen kohdentumista seurataan ja arvioidaan maakuntaohjelman seurantaraportissa.

	ta. Tarkemmin maakunnan kehittämisen painopisteet linjataan laadittavassa maakuntaohjelman toimeenpanosuunnitelmassa. Ukrainan sota ja siihen liittyvät pakotteet ovat merkittävästi muuttaneet talouden näkymiä Euroopassa. Maakuntaliitto on aktiivisesti osallistunut kriisin seurauksia ennakoiwaan selvitystyöhön eri yhteistyöfoorumeilla ja aktivoinut alueen toimijoita varautumaan mm. kustannusnousuun, toimitusvaikeuksiin ja energiapulaan. Tätä kehittämistyötä jatketaan vuonna 2023. Kohdennetaan kansallista AKKE- (Alueiden kestävän kasvun ja elinvoiman tukeminen) ja AIKO (Alueelliset innovaatiot ja kokeilut) -määrärahoja etenkin nopeita toimenpiteitä tukeviin selvitys- ja kehittämishankkeisiin sekä elpymistä tukeviin toimiin. Valmistellaan yhdessä ELY-keskuksen ja maakunnan muiden keskeisten tahojen kanssa aluekehittämiskeskusteluesitykset maakunnan kilpailukyvyn kannalta tärkeistä teemoista ja aihealueista. Keskustelut käydään ylimaakunnallisten teemojen pohjalta ministeriöiden kanssa alkuvuodesta 2023. Tavoitteena keskusteluissa on lisätä eri ministeriöiden tuntemusta Pohjois-Savon tilanteesta, haasteista ja kehittämistarpeista.	Rahoituksen kohdentuminen raportoidaan lisäksi puolivuosittain valmisteltavissa rahoitustiedotteissa. Tuen käytöstä ja vaikuttavuudesta raportoidaan työ- ja elinkeinoministeriölle.
EU:n ohjelmakauden 2021–2027 toimeenpano	Järjestetään ohjelmakauden 2021–2027 hakuja ja viestitään niistä ja ohjelmakauden painopisteistä sidosryhmille. Varmistetaan erityisesti JTF- (oikeudenmukaisen siirtymä) -rahoituksen tehokas käyttöönotto aktivoimalla ja infoamalla sidosryhmiä JTF-rahoituksen käytöstä. Tuen kohdentamista linjaa Pohjois-Savon maakuntaohjelman 2023-2024 toimeenpanosuunnitelma (TOPSU)	Rakennerahastojen toteutusta seurataan hallintoviranomaisen (TEM) valmistelemien seuranta-tietojen pohjalta.
Vahvistetaan ylimaakunnallista yhteistyötä alueiden kehittämisessä.	Tehdään tiivistä edunajamisyhteistyötä Itä- ja Pohjois-Suomen maakuntien kanssa. Itä- ja Pohjois-Suomen yhteiset edunajamisasiat esitellään maakuntaohjelman toimeenpanosuunnitelmassa. Valmistellaan yhteiset hallitusohjelmatavoitteet Itä-Suomen maakuntien kanssa (asia esitelty tarkemmin edunajamisosiossa). Osallistutaan Itä- ja Pohjois-Suomen maakuntien kanssa yhteisen Elinkeinot murroksessa (<i>ELMO</i>) -strategian toteuttamiseen ja sen päivittämiseen kaudelle 2024–2027: Tuetaan ko. maakuntien välisen kehittämistoimenpiteiden, verkostojen ja hankkeiden syntymistä sekä olemassa olevien vahvistumista.	Maakuntaohjelman toimeenpanosuunnitelman seuranta. Ylimaakunnalliset kehittämis-toimenpiteet, verkostot ja hankkeet sekä niissä mukana olevat tahot.

	Edistetään useamman maakunnan kumppanuuksia myös muiden kuin Itä- ja Pohjois-Suomen maakuntien kanssa Pohjois-Savon kehittämisen kärkialoilla.	
Edistetään maakunnan keskeisten toimijoiden kansainvälistymistä (elinkeinoelämä, tutkimus- ja oppilaitokset, kunnat).	Parannetaan Euroopan alueiden välisten ja muiden rahoitusohjelmien tunnettuutta. Autetaan kuntia, oppilaitoksia ja muita tahoja hankevalmistelussa. Edistetään kansainvälistä verkottumista erityisesti maakunnan älykkään erikoistumisen mukaisissa verkostoissa, ensisijaisesti EU:n puitteissa. Tätä tehdään erityisesti Itä- ja Pohjois-Suomen maakuntien kanssa Elinkeinot murroksessa (<i>ELMO</i>) -strategian kautta. Työssä hyödynnetään myös Itä- ja Pohjois-Suomen EU-toimiston asiantuntijoita ja osaamista. Edistetään Euroopan pohjoisten harvaanasuttujen alueiden (<i>NSPA</i>) yhteis- hankkeita sekä alueen vetovoimaa.	Valmistellut kv-hankkeet ja uudet kv-kumppanuudet.
Koulutus- ja työvoimatarpeen ennakkoinnilla tuetaan maakunnan kilpailukykyä, mm. varmistamalla osaavan työvoiman saavuus.	Pidetään yllä ennakointi- ja tilastopalvelusivuja. Osallistutaan laajaan OPH:n vetämään ennakointiprosessiin. Tavoitteena on kansallisen ennakkoinnin tulosten soveltaminen alueelle ja jalkauttaminen. Pohjois-Savon ennakointiverkosto jatkaa toimintaansa ja yhteistyötä tiivistetään eri toimijoiden välillä (laajamittainen kehittäminen). Laaditaan skenaariot ilmasto- ja koulutuksen tulevaisuusteemasta hyödyntäen Futures Platform -työkalua. Toimialakortit päivitetään ja uudistetaan.	Kävijämäärät foresavo – sivustolla. Erillisten tietopyyntöjen määrällinen seuranta (lkm). Kaksi laadittua skenaariota.
Valmistaudutaan EU:n alue- ja rakennepoliitiikan 2028–2035 valmisteluun	Yhdessä Euroopan pohjoisten harvaanasuttujen alueiden kanssa (NSPA) osallistumaan OECD:n tutkimukseen harvaan asuttujen alueiden taloudellisista ja sosiaalisista haasteista. Tehtävän raportin tuloksia hyödynnetään kansallisessa ja EU-edunajamisessa EU:n uutta seitsenvuotiskautta valmisteltaessa.	Vaikuttamistyön tulokset nähtävissä vuoden 2024 aikana

Arvio suunnittelukauden 2023–2025 toiminnan kehittymisestä

Pohjois-Savon maakunta selvisi maailmanlaajuisen koroepidemian haitallisista vaikutuksista muuta maata keskimääräistä paremmin. Vuonna 2022 maakunnan myönnössä ollut EU- ja kansallisia tukia ohjattiin yhteisesti linjattuihin vaikuttaviin toimenpiteisiin elpymistä edistävän uuden kasvun suunnitelman mukaisesti. Kehittämisrahoituksia kohdennetaan v. 2023 maakunnallisesti yhteisesti linjattuihin kehittämiskohteisiin maakuntaohjelman toimeenpanosuunnitelman mukaisesti. Näin varmistetaan maakunnan elinkeinoelämän hyvä kehittyminen, työllisyyden parantuminen ja maakunnan kokonaiskilpailukyvyyn paraneminen.

EU-kausi 2021–2027. Vuonna 2023 ovat käytössä EU:n uuden ohjelmakauden varat, joiden käyttöä linjataan EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelmassa. Ohjelma täydentyy oikeudenmukaisen siirtymän rahaston (JTF) osalta, mikä edellyttää henkilöstöltä perehtymistä myös sen mahdollisuuksiin sekä riittäviä henkilöstöresursseja. JTF-rahoituksen suuren volyymin vuoksi rahoituksen käyttöönotto tulee vaatimaan hankeaktiivointia, jolla pyritään varmistamaan tuen vaikuttava ja tarkoituksenmukainen käyttö.

EU-kausi 2014–2020. Rinnan uuden EU-kauden kanssa toteutetaan myös vanhaa rakennerahastokautta, jonka tehokas ja vaikuttava toteutus varmistetaan.

Uusi lainsäädäntö. Syksyllä 2021 uudistuneen aluekehityslainsäädännön soveltaminen konkreettisissa hankkeissa vaatii henkilöstöltä perehtymistä ja koulutusta.

Vuosi 2023 jatkuu vielä uusien asioiden käytännön soveltamisen omaksumisessa, mistä syystä tulee varmistaa riittävät resurssit, koulutus ja ohjaus, jotta tehtävät kyetään hoitamaan niin, että henkilöstön voimavarat eivät ylitä.

Kansallisen ja kansainvälisen vahvuuden ja näkyvyyden lisäämiseksi tiivistetään osaamisalakohdaista yhteistyötä muiden, erityisesti Itä- ja Pohjois-Suomen, maakuntien kanssa. Lisäksi suunnataan painopistettä entistä enemmän kansainvälisten rahoituslähteiden sekä uusien rahoitusinstrumenttien hyödyntämiseen. Tämän tukemiseksi edistetään toimijoiden kansainvälistä verkottumista maakunnan kehittämisen kärkialoilla. Liiton omien resurssien rajallisuuden vuoksi pyritään hyödyntämään Itä- ja Pohjois-Suomen Brysselin toimiston palveluja aiempaa enemmän.

Tehtävien eriyttäminen EU-säädösten mukaisesti. Laaditulla uuden EU-kauden hallinto- ja valvontajärjestelmän kuvauksella varmistetaan tehtävien riittävä eriyttäminen ja tehtävien asianmukainen hoito.

Henkilöstön osaamista ja jaksamista tuetaan perehdytyksellä ja koulutuksella sekä alkuvuodesta käytävillä kehityskeskusteluilla. Riittävät resurssit varmistetaan.

3.2 Alueidenkäytön päävastuualue

Päävastuualueen vastuu: suunnittelujohtaja Annaelina Isola

Tehtävämme on elinvoimainen, turvallinen, viihtyisä sekä hyvin saavutettavissa oleva Pohjois-Savo

Alueidenkäytön päävastuualue vastaa maankäyttö- ja rakennuslain sekä muiden lakien maakunnan liitoille antamista tehtävistä, kuten maakuntakaavoituksesta ja liikennejärjestelmäsuunnittelusta. Toteutamme tehtäviämme laajalla yhteistyöllä verkostojemme kanssa. Kuntien ja sidosryhmien edustajien muodostama aluerakennetyöryhmä toimii maakuntakaavoituksen ohjausryhmänä ja liikennejärjestelmätyöryhmä toteuttaa ja seuraa liikennejärjestelmätöiden edistymistä.

Lisäksi alueidenkäytön päävastuualue valmistelee lausunnot niin kuntakaavoihin kuin maankäyttöä, liikennejärjestelmää ja ympäristöä koskevaan lainsäädäntöön ja strategioihin. Näiden tehtävien kautta edistään Pohjois-Savon menestymisen mahdollisuuksia – elinvoimaa, turvallisuutta, viihtyisyyttä ja saavutettavuutta - kestävästi nyt ja pitkällä aikavälillä.

Maankäyttö- ja rakennuslain kokonaisuudistuksen (eli Kaavoitus- ja rakentamislain) kaaduttua vuoden 2022 aikana, maakuntakaavoituksen tehtäviä jatketaan nykyisen lainsäädännön pohjalta. Seuraamme ja vaikuttamme myös tuleviin maankäytön suunnittelujärjestelmää koskettaviin muutoksiin. Valmisteilla oleva rakennetun ympäristön tietojärjestelmää koskeva lakiuudistus asettaa aikanaan v. 2024 alusta lähtien uusia tehtäviä myös maakuntien liitoille. Maakuntakaavojen osalta valmiutemme tuottaa rakennetun ympäristön tietojärjestelmään yhteensopivaa kaava-aineistoa on hyvä. Nykyiset maakuntakaavakartat laaditaan maakuntien yhdessä sopimalla harmonisoidulla mallilla (HAME).

Tavoitteet, toimenpiteet ja mittarit talousarviovuodelle 2023

Tavoite	Toimenpide	Mittari
Voimassa olevien maakuntakaavojen toteutuminen kuntakaavoituksessa sekä erilaisissa hankkeissa.	Lausuntojen vaikuttavuutta seurataan. Seurataan myös kuntakaavoituksen aktiivisuutta osana maakunnan elinvoimaa. Osallistutaan maakuntakaavoituksen kannalta keskeisiin kaavaprosesseihin. Osallistutaan keskeisiin kaavahankkeita koskeviin viranomaisneuvotteluihin. Lisäksi maankäyttöön liittyvistä asioista käydään vuoropuhelua kuntien kanssa.	Lausuntojen vaikuttavuus. Lausuntopyyntöjen kokonaismäärä.
Strategian mukainen monipuolinen viestiminen; Maakuntakaavoituksesta tiedottaminen	Osallistutaan kuntien ja ELY-keskuksen kehittämiskeskusteluihin (MRL 8§). Lisäksi osallistutaan/järjestetään omat keskustelukierrokset (Kuntakierros ja Seutukuntakierros).	Kuntien kehittämiskeskusteluissa yhteistyöstä saatu palaute. Omissa keskustelukierroksissa saatu palaute.
Strategian mukainen monipuolinen viestiminen; Maakuntakaavoituksesta ja muista ajankohtaisista asioista tiedottaminen	Kaavoituskatsauksessa kuvataan Pohjois-Savon kaavoitustilanne ja lyhyesti yleisempi suunnittelutilanne alueidenkäytön ja liikennejärjestelmän osalta. Nostetaan esille analyysien tai omien selvitysten pohjalta jokin ajankohtainen teema. Osallistutaan säännöllisesti kokoontuvaan, kahdenkeskiseen ajankohtaisten asioiden neuvotteluun	Kaavoituskatsaus laaditaan ja hyväksytään maakuntahallituksessa helmikuussa. Yhteisten toimenpiteiden kirjaaminen: Vaikutus maa-

SÄHKÖISESTI ALLEKIRJOITETTU

Katja Laakko, Hallinto- ja viestintäassistentti 27.9.2022

	Kuopion kaupungin kanssa ja tarvittaessa muidenkin kuntien kanssa. Aktiivinen tiedottaminen eri medioissa (esim. Twitter).	kuntakaavaan ja vastavuo- roisesti vaikutukset kunta- kaavoihin. Monikanavainen vaikuttava viestintä.
Pohjois-Savon maakunta- kaavan 2040, 2. vaihe saadaan hyväksymiskäsit- telyyn.	Järjestetään ehdotusvaiheen viranomaiskuuleminen ja MRL:n mukainen viranomaisneuvottelu. Viimeistellään kaavaehdotus asetettavaksi nähtäville ja toteutetaan vuorovaikutteinen nähtävilläpito hyvän ja monipuolisen tiedottamisen sekä monipuolisen kuulemismenettelyn avulla. Laaditaan vastineet ehdotusvaiheen palautteeseen ja saatetaan maakuntakaava hyväksymiskäsittelyyn.	Osallistamisen onnistumi- nen. Palautteeseen laaditut vas- tineet. Maakuntakaavaprosessin eteneminen ja saattaminen maakuntavaltuuston hyväk- symiskäsittelyyn.
Käynnistetään Pohjois- Savon maakuntakaavan 2040 3. vaihe	Pohjois-Savon maakuntakaavan 2040 2. vaiheen ulkopuolelle jääneet teemat (Yaran laajat muutokset sekä liikennejärjestelmän päivitykset) otetaan kolmannen vaihemaakuntakaavan kautta käsiteltäviksi ja ratkaistaviksi. Tuodaan kolmas vaihe vireille. Laaditaan osallistu- mis- ja arviointisuunnitelma.	Pohjois-Savon maakunta- kaavan 2040, 3. vaiheen vireilletulo. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta saatu palaute.
Pohjois-Savon liikenne- järjestelmäsuunnitelmaa toteutetaan laajassa si- dosryhmävuorovaikutuk- sessa	Saavutettavuus- ja liikenneasiat ovat liiton jatkuvan edunvalvonnan yksi painopiste. Pohjois-Savon liikennejärjestelmätyöryhmä koordinoi liikennejärjestelmäsuunnitelman aktiivista toteuttamista ja arvioi jatkuvasti suunnitelman ajantasaisuutta. Suunnitelman toteutumista seurataan tuottamalla tietoa myös valtakunnalliseen liikennejärjestelmän strategiseen tilannekuvaan ja liikennejärjestelmäanalyysiin.	Seurantajärjestelmä käytössä 30.6.2023 mennessä.
Liikennejärjestelmän ke- hittämisen yhteistyöhön osallistuminen kaikilla aluetasoilla	Liitto osallistuu aktiivisesti seudulliseen, maakunnalliseen, ylimaakunnallisiin ja valtakunnalliseen liikennejärjestelmä -yhteis- ja vaikuttamistyöhön. Pohjois-Savon ELY-keskuksen ja maakunnan liittojen yhteistyönä uudistetaan v. 2015 hyväksytty Itä-Suomen liikennestrategia. Uudistettu strategia valmistuu alkuvuodesta 2023. Itäisen Suomen maakuntaliitot toimivat yhdessä aktiivisesti valtakunnalliseen liikennejärjestelmäsuunnitelmaan liittyvässä suuralueyhteistyössä ja	Arvio vaikuttavuudesta osana Pohjois-Savon liikennejärjes- telmäsuunnitelman toteutu- misen seuranta.

	seuraavan suunnitelman laadintaan vaikuttamisessa (käynnistyy v. 2023). Arvioidaan Itä-Suomen logistiikkaselvityksen päivitystarve ja selvitetään Itä- Suomen henkilöliikenneselvityksen laatimismahdollisuudet yhdessä itäisen Suomen liittojen kanssa.	
”Viitoskäytävä – Kumppanuudella kehittyvä kasvu- vyöhyke” aluekehittämisen ylimaakunnallinen verkostohanke v. 2021– 2023	Hanke keskittyy päätavoitteeseen: ylimaakunnallisen kumppanuusverkoston vahvistaminen ja pysyvän toimintamallin kehittäminen toteuttamalla mm. kiltatoimintaa (saavutettavuuskilta, matkailukilta). Lisäksi hanke järjestää kumppanuutta vahvistavia tapahtumia. Hankkeessa tuotetaan tutkimuksen perustuvaa uutta tietoa Viitoskäytävä-vyöhykkeen kansantaloudellisesta merkityksestä sekä toteutetaan mm. koko vyöhykettä koskevaa pyöräilyilmiön tutkimusta ja ilmiön potentiaalista hyödyntämistä. Teema on toistuvasti noussut esiin hankekumppaneiden aluepajoissa ja kumppanuuspöydissä. Hanke toimii aktiivisessa vuorovaikutuksessa TEM:in rahoittamien muiden verkosto- ja vyöhykehankkeiden kanssa (mm. verkostopäivän emännöys Kuopiossa keväällä 2023). Lisäksi hankkeessa toteutetaan hankesuunnitelman mukaisesti saavutettavuuteen ja matkaketjuihin liittyvä pilotointi yhteistyössä mahdollisesti Pohjois-Savon Elyn kanssa. Kaikki toiminta tähtää pysyvän kumppanuusmallin syntymiseen ja toiminnan jatkumiseen vuoden 2023 jälkeen.	Hankesuunnitelman ja sen pohjalta laaditun projektisuunnitelman toteutumisen- väliarviot 31.3.2023, 30.6.2023 ja 31.12.2023.
Pohjois-Savon maakunta- kaavojen paikkatietoai- neistot ovat Lounaistiedon ja paikkatietoikkunan kautta yhteiskäytössä yh- teisen tietomallin mukai- sena.	Jatketaan maakuntien yhteisen HAME- tietomallin kehitystyötä, parannetaan edelleen kaavamerkintö- jen visualisointeja ja yhteistä tietosisältöä. Pohjois-Savon voimassaoleva maakuntakaava- aineisto on saatavissa da- ta.lounaistieto.fi sekä paikkatietoikkuna.fi HAME-tietomallin mukaisena aineistona.	Ajantasainen, hyvin saata- villa oleva kaava-aineisto.
Julkaistaan rakennetun kulttuuriympäristön pai- nettua julkaisua korvaava sähköinen alusta.	Toteutetaan sähköinen alusta ja maa- kunnallisesti merkittävän rakennetun ympäristön ja kulttuurimai- semakohteiden aineiston julkaisu.	Valmis tietokanta tai sähköi- nen julkaisu kulttuuriympä- ristön kohteista ennen kaa- vaehdotuksen nähtävilläpi- toa.

Arvio suunnittelukauden 2023–2025 toiminnan kehittymisestä

Alueidenkäytön vastuualue täydentää henkilöresurssia viimeistään vuoden 2023 aikana. Silloin täyttämättä jätetyn kaavoituspäällikön tehtävän korvaa alueidenkäytön asiantuntijan tehtävä. Tulevia eläköitymisiä pyritään ennakoimaan, jotta vastuualueen toiminta jatkuu sujuvana.

Maankäyttö- ja rakennuslain uudistuksen keskeydyttyä vuoden 2022 alkupuolella, seuraamme tiiviisti rakennetun ympäristön tietojärjestelmää koskevan lain, rakentamislain ja mm. kaivoslain etenemistä. Maakunnallisen edunvalvonnan lisäksi ajamme kuntien etua ja suhtaudumme kriittisesti esim. kunnille laajoja lisävelvoitteita tuoviin lakiuudistuksiin, mikäli niihin ei liity kunnille kohdistuvia lisäresursseja.

Alueidenkäytön suunnittelussa voimakkaina trendeinä näkyvät luonnon monimuotoisuuteen liittyvät kysymykset, päästöttömät energiaratkaisut ja energiaomavaraisuuden tavoittelu niin kansallisesti kuin alueellisesti. Tuulivoimateeman osalta pyrimme edistämään tuulivoimaloiden sosiaalista hyväksyttävyyttä edistämällä avointa tiedottamista ja luotettavia selvityksiä. Aurinkovoimalahankkeita viriää todennäköisesti lähitulevaisuudessa nykyisten pilottihankkeiden perässä. Biotalous ja esim. lantakaasuvoimaloiden rakentaminen etenee Pohjois-Savossa ja niihin liittyvät alueidenkäytön kysymykset voivat tarvita maakunnallista tarkastelua.

Pohjois-Savon maakuntakaava 2040-prosessia jatketaan toisen vaiheen kaavaehdotuksen viranomaiskuulemisella, viranomaisneuvottelulla ja julkisella nähtävilläpidolla. Nähtävilläoloaikana toteutetaan kattava ja monimuotoinen osallisten kuuleminen. Kaavapalautteeseen laaditaan vastineet ja kaava-asiakirjat viimeistellään. Kaava Pohjois-Savon maakuntakaavan 2040, 2. vaihe pyritään saattamaan hyväksymiskäsittelyyn vuoden 2023 loppuun mennessä.

Pohjois-Savon maakuntakaavatyötä jatketaan vuoden 2023 aikana ja saadaan valmiiksi viimeistään vuonna 2025. Kaavaprosessin kolmas vaihe käynnistetään, kun Yaran Siilinjärven kaivoksen YVA-ohjelma valmistuu. Kolmannessa vaiheessa ratkaistaan kaivostoimintojen ja muun maankäytön, erityisesti asumisen välinen etäisyys ja uudelleen määritellään tarvittavat suojavyöhykkeet. Kaavatyö saatetaan valmiiksi nopealla aikataululla, jotta maakuntakaava saadaan ajan tasalle.

Vuosina 2023–2025 ajanjaksolla edistetään helmikuussa 2021 hyväksytyn **Pohjois-Savon liikennejärjestelmäsuunnitelman** tavoitteiden ja toimenpiteiden toteuttamista laajalla sidosryhmävuorovaikutuksella ja Itä-Suomen yhteistyöllä. Suunnitelman toimeenpanosta ja toteutumisen seurannasta vastaa Pohjois-Savon liikennejärjestelmätyöryhmä.

Vuonna 2023 käynnistyy seuraavan Valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman laadinta. Sen sisältöön vaikutetaan aktiivisella itäisen Suomen yhteistyöllä. Yhtenä keinona on jatkuvasti ajantasaisen itäisen Suomen liikennejärjestelmän tilannekuvan ylläpitäminen.

3.3 Hallinnon päävastuualue

Päävastuualueen vastuu: vs. hallintojohtaja Riikka Pehkonen

Tehtävät:

Hallinnon päävastuualue vastaa toimielintyöskentelystä, kuntayhtymän taloussuunnittelusta ja seurannasta, talous- ja henkilöstöhallinnosta, asiakirjahallinnosta ja arkistotoimesta, ICT-, hankinta- ja muista tukipalveluista sekä EU- ja kansallisten hankkeiden maksatuksesta. Hallinto huolehtii kuntataloustyöryhmän työskentelystä, kuntien edunajamiseen liittyvistä asiantuntijapalveluista sekä tukee osaltaan muiden päävastuualueiden vastuulla olevia prosesseja. Lisäksi hallinnon vastuulla on toimia yhteispalveluiden edistämistehtävissä yhteistyössä Valtiovarainministeriön kanssa.

Hallinto tukee liiton aktiivista ja objektiivista sisäistä ja ulkoista tiedottamista ja markkinointia.

Tavoitteet, toimenpiteet ja mittarit talousarviovuodelle 2023

Tavoite	Toimenpide	Mittari
Henkilöstöresurssit ovat liiton strategian mukaiset.	Tehtävän vaativuuden arviointijärjestelmän ja tehtäväkuvauksien kehitystyön loppuunsaattaminen.	TVA ja tehtäväkuvaukset on päivitetty. Resurssien riittävyys ja oikea kohdentuminen.
ICT mahdollistaa nykyaikaiset työmuodot ja vaatimukset sähköiselle asiointille.	ICT-palveluntarjoajan kilpailuttaminen vastaamaan paremmin liiton tarpeita. Sähköistä arkistoa koskevien toimenpiteiden aloittaminen. Käyttökoulutusta jatketaan suunnitelmallisesti.	Palveluntarjoaja on valittu. Toimenpidesuunnitelma. Koulutuspäivät.
Suunnitellaan ja toteutetaan viestintää, joka tukee liiton strategisten tavoitteiden saavuttamista ja lisää vaikutusten näkyvyyttä: 1. Vahvasta asiantuntijuudesta näkyvää arvoa ja verkostokumppanien luottamusta 2. Roolinsa kirkastanut, vuorovaikutuksessa aktiivinen verkostovaikuttaja 3. Kuntayhteistyössä ja poliittisissa verkostoissa arvoa tuottava edunraikentaja	Kuntatalouskatsauksen, aluetalouskatsauksen, kaavoituskatsauksen ja rahoituskatsauksen koostaminen tiiviiksi "Pohjois-Savon tila" -aineistoksi, jota voidaan hyödyntää tehokkaammin verkostoyhteistyössä ja edunajossa. Viestinnällä tuodaan näkyviksi TIETOA, TAITOA JA TEKOJA.	Verkostokumppanien, luottamushenkilöiden, omistajakuntien ja henkilöstön palaute.
Saavutettavuusdirektiivi on toimeenpantu.	Saavutettavuusdirektiivin toimeenpanon toteutusta jatketaan, kyseessä on jatkuva prosessi.	Liiton verkkosivuille lisätyt aineistot ovat direktiivin edellyttämässä muodossa.

SÄHKÖISESTI ALLEKIRJOITETTU

Katja Laakko, Hallinto- ja viestintäassistentti 27.9.2022

Tiedonhallintalain toimeenpanon jatkaminen siirtymäaikojen mukaan.	Jatketaan tiedonhallintalain toimeenpanoa Pohjois-Savon liiton tiedonhallinnan kehittämissuunnitelman mukaisesti huomioiden lain siirtymäsäännökset: tietoaisteistojen turvallisuus, tietoaisteistojen muuttaminen sähköiseen muotoon ja saataavuus, asiarekisteri ja tietoaisteistojen hallinta.	Toimenpiteet ja tehtävät on tehty tiedonhallintalain edellyttämällä tavalla.
TAHE -palveluiden prosessit ovat sujuvia ja resurssitehokkaita.	Uuden TAHE-palveluntarjoajan ohjelmistojen käyttöönotto. Raportointipalveluiden hyödyntäminen, sähköisten alustojen hyödyntäminen mm. talousarvion laadinnassa.	Käyttäjät hallitsevat uudet taloushallinnon ja henkilöstöhallinnon ohjelmat. Laadukkaat raportit.
Henkilöstö voi hyvin ja henkilöstötyytyväisyys on parantunut.	Henkilöstösuunnitelman toimeenpano. Henkilöstökyselyn toteuttaminen. Yhdessä tekeminen ja suunnitteleminen (strategiaprosessin jatkotyöstäminen ja sanallistaminen). Osallistetaan liiton asiantuntijoita edunajamiseen ja vaikuttavuusviestintään. Vapaamuotoiset yhteiset hetket (tyhy ja virkistystoiminta.) Säännölliset infotilaisuudet (kafepaussi). Kehityskeskustelut. Maakunnan liitot yhdessä oppien -hankkeen toimenpiteisiin osallistuminen, tavoitteena osaamisen kehittäminen ja verkostoituminen.	Henkilöstökyselyn tulokset, työtyytyväisyys, motivaatio, sitoutuminen. Sairauspoissaolojen määrä ei kasva. Tyhy- ja virkistyspäivien lkm. Hankkeen puitteissa toteutuneet toimenpiteet lkm.
Toiminta on sujuvaa ja tehokasta, toimitaan sovittujen käytäntöjen mukaisesti.	Toimintaohjeet ja säännöt ovat ajan tasalla ja niitä noudatetaan. Vastuuhenkilöt raportoivat toiminnan havainnoista sisäistä valvontaa suorittaessaan. Tarvittaessa tuetaan sisäisellä koulutuksella.	Keskeiset työprosessit on kuvattu. Selkeät tehtävävastuut ja esihenkilötoiminnan periaatteet.
Edunajamisen laatu ja laajuus on parantunut.	Edunajamisessa toimitaan tiiviissä yhteistyössä maakunnan muiden edunajamistahojen kanssa (Kauppakamari, SY, MTK, Ay-järjestöt). Jatketaan Itä-Suomen ja IP-alueen maakuntien yhteistä edunajamista soveltuvissa kohteissa. Tuotetaan ja viestitään tehokkaasti puolueille ja kansanedustajaehdokkailla aineisto maakunnan edunajamisen ja hallitusohjelmatyön kärjistä yhdessä alueen vaikuttajajärjestöjen kanssa. Verkostoyhteistyön näkyväksi tekeminen sidosryhmille, omistajakunnille ja henkilöstölle mm. toimenpidesuunnitelman kautta.	Sidosryhmäkyselyn tulokset ovat parantuneet. Hankkeiden eteneminen valtion suunnitelmassa ja TA:ssa. Päätösten ja suunnitteluvaiheiden kehityksen seuranta. Koulutustarjonnan kehitys. Puolueet ja ehdokkaat osallistuvat yhteiseen perehdytys- ja keskustelutilaisuuteen, toteutus em. vaikuttajajärjestöjen kanssa. Saamme maakunnan tavoitteet tehokkaasti esiin uuden vaalikauden valti-

SÄHKÖISESTI ALLEKIRJOITETTU

Katja Laakko, Hallinto- ja viestintäassistentti 27.9.2022

		ollisessa päätöksenteossa. Verkostoyhteistyön toimenpidesuunnitelma.
Sujuva päätöksentekoprosessi ja päätöksenteon varmistaminen.	Päätösten hyvä valmistelu ja esittely. Materiaalien tuottaminen erityisesti Pohjois-Savon hallitusohjelmataivoitteita koskien.	Luottamushenkilöiden ymmärrys Pohjois-Savon laaja-alaisesta kehittämisestä on kasvanut. Tuotetut materiaalit.
Asianhallintaohjelman käytön tehostaminen.	Uusi asianhallintaohjelma Tweb on otettu käyttöön ja ohjelman uudet toiminnallisuudet integroidaan entistä laajemmin liiton toimintaprosesseihin ja niitä digitalisoidaan.	Käyttäjät hallitsevat asianhallintaohjelman käytön ja sisäistävät uudet sähköiset toimintatavat.
EU- ja kansallisten hankkeiden sujuvat maksatusprosessit.	Hankemaksatukset hoidetaan tavoiteaikataulussa laadukkaasti ja hyvän hallinnon periaatteiden mukaisesti.	Maksatusten käsittelyajat.

Arvio suunnittelukauden 2023–2025 toiminnan kehittymisestä

Liitto on toteuttanut vuoden 2022 aikana tehtävän vaativuuden arviointijärjestelmän päivittämisen ja prosessi saatetaan loppuun vuoden 2023 aikana, jotta loppuvuoden 2022 aikana valittava uusi maakuntajohtaja pääsee vaikuttamaan prosessiin. Henkilöstölle toteutetaan henkilöstökysely vuoden 2023 aikana. Matalan kynnyksen henkilöstöinfoja jatketaan vuonna 2023

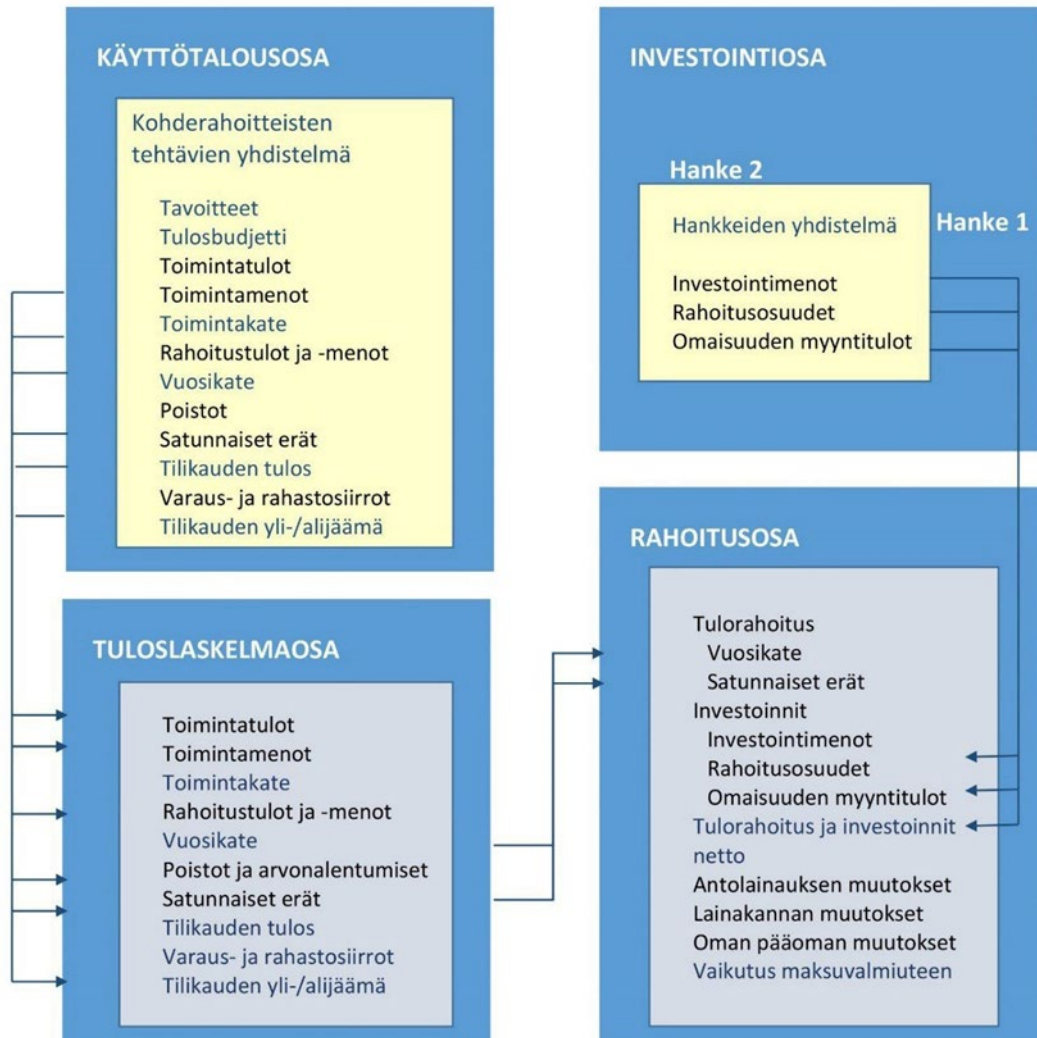
Vuonna 2020 käynnistyneiden sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen kehittämishankkeiden siirtyminen hyvinvointialueelle toteutuu 1.1.2023, jolloin Pohjois-Savon liitossa työskennellyt määräaikainen hankehenkilöstö (yht. 7 henkilöä) siirtyy Pohjois-Savon hyvinvointialueen palvelukseen liikkeen luovutuksen periaattein.

Hallinnon johdolla jatketaan koko toimiston työprosessien kehittämistä erityisesti talous- ja henkilöstöhallinnan ja ICT:n osalta. Talous- ja henkilöstöhallinnon palvelut on kilpailutettu vuonna 2022 ja vuoden 2023 alusta uudet järjestelmät otetaan käyttöön. ICT:n osalta kilpailutus toteutetaan vuoden 2023 aikana. Käyttöönotto pyritään toteuttamaan saman vuoden sisällä. Palveluntarjoajien kilpailuttamisella tavoitellaan kustannustehokkuutta, mutta myös prosessien toimivuuden parantumista.

Viestinnässä ja edunajamisessa vuonna 2023 korostuvat eduskuntavaalivuosi ja siihen liittyvät Pohjois-Savon hallitusohjelmataivoitteet sekä edelleen suunnitelmakauden aikana jatkuva vaikuttaminen L12-työhön, valtion talousarvioihin ja ministeriöiden ja virastojen aluetamme koskeviin päätöksiin ja suunnitelmiin. Vaikuttamisaineiston laatuun ja informatiivisuuteen panostetaan vaikuttavuuden lisäämiseksi. Liiton visuaalisen ilmeen uudistustyö jatkuu ForeSavo -sivuston visuaalisen ilmeen yhtenäistämällä liiton uusien verkkosivujen kanssa. Lomakkeiden sähköistämistyötä jatketaan mm. sidonnaisuusilmoituksien osalta. Sähköisen arkistoinnin osalta aloitetaan kartoitustyö palvelutarjoajista sekä siirrettävän aineiston laajuudesta. Työpajoja vaikuttavuusviestinnän osalta jatketaan vuonna 2023, tavoitteena on saada liiton henkilöstö osallistumaan asiantuntijaviestintään ja tuoda liiton strategiaa näkyvämmäksi.

4 Talousarvion ja -suunnitelman rakenne

5 Talousarvion laadinnan yleiset periaatteet

Talousarvio muodostuu edellä olevan kaavion mukaan käyttötalousosasta, investointiosasta, tuloslaskelmaosasta ja rahoitusosasta. Liiton talousarviossa ei ole investointiosaa, koska liitolla ei ole investointeja. Talousarviossa osoitetaan tulosityksiköittäin liiton toiminnan toimintatulot ja -menot, rahoitustulot ja -menot, tilikauden tulos ja tilikauden ylijäämä/alijäämä.

Kuntalain 110 § mukaan taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi. Mikäli kunnalla tai kuntayhtymällä on taseessa alijäämää, se tulee kattaa. Alijäämän kattamisvelvollisuus koskee kuntalain mukaan myös kuntayhtymiä. Pohjois-Savon liitolla ei ole alijäämää taseessa.

Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään liiton toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Talousarvio laaditaan siten, että edellytykset liiton tehtävien hoitamisen turvataan. Talousarvioon sisällytetään toiminnallisten tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve kateetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan esittää brutto- tai nettomääräisenä.

Liiton toiminta jakautuu seuraaviin talouden tulosityksiköihin:

- luottamushenkilöhallinto
- toimisto (sisältää aluekehityksen, alueiden käytön ja hallinnon päävastuualueet)
- rakennerahasto
- projektit
- Pohjois-Savon kehittämisrahasto

Kunnilta perittävillä maksuosuuksilla rahoitetaan varsinainen toiminta (=luottamushenkilöhallinto ja liiton toimisto) sekä osa rakennerahaston toimintaa. Lisäksi kunnilta peritään erilliset maksuosuudet Pohjois-Savon kehittämisrahastoon.

Talousarviossa esitetään kunkin päävastuualueen tehtävät, tavoitteet, toimenpiteet ja mittarit talousarviovuodelle 2023 sekä arvio suunnittelukauden toiminnan kehittymisestä. Osavuosiraportti edellä mainittujen tavoitteiden toteutumisesta talousarviovuodelta tehdään 30.6. tilanteesta maakuntahallitukselle ja se annetaan tiedoksi myös tarkastuslautakunnalle ja jäsenkunnille.

Liitolla on toistaiseksi voimassa oleva vuokrasopimus Touko Invest Oy kanssa Sepänkadun toimitiloista. Liiton vuokratkustannuksia on pyritty pienentämään vuokraamalla osa tiloista yhteistyöorganisaatioille ja hanketoteuttajille.

Liiton henkilöstön määrä syksyllä 2022 on 36 henkilöä. Vakinaisia on 23 henkilöä, määräaikaissä työsuhteissa ja projekteissa toimii 13 henkilöä. Vakinaisista henkilöistä yksi on osa-aikainen.

Talousarvion sitovuus

Maakuntavaltuustoon nähden maakuntahallitusta sitova taso talousarvion varsinaisessa toiminnassa (luottamushenkilöhallinto, toimisto ja rakennerahasto) on näiden tulosityksiköiden yhteenlaskettujen tulojen ja menojen netto.

Maakuntahallitukseen nähden sitova taso on jäljempänä määriteltyjen tulosityksiköiden (luottamushenkilöhallinto, toimisto, rakennerahasto, projektit ja Pohjois-Savon kehittämisrahasto) bruttomenot/bruttotulot tulosityksiköittäin.

Kunnat rahoittavat maksuosuuksilla varsinaisen toiminnan (=luottamushenkilöhallinto + hallinto sekä osa rakennerahastosta) menot. Kunnilta peritään maksuosuuksina v. 2023 2.426.879 €, joka on sama määrä kuin edellisvuonna. Suunnitelmavuosien 2024 ja 2025 euromäärät ovat samat. Suomen Kuntaliitto ei kerää nykyisen sopimuksen mukaan enää keskitetysti tietoja maakuntaliittojen jäsenkuntien maksuosuuksista, liitteenä on maakuntaliittojen talousarvioihin perustuva

- maakuntien liittojen jäsenkuntien maksuosuuksien varsinaisen toiminnan vertailu euromääräisesti asukasta kohden vuonna 2022.

Rakennerahastokaudella 2014—2020 ja tulevalla 2021—2027 kaudella EU:lta saatu rahoitus ei kata täysimääräisesti toiminnasta aiheutuvia kuluja, vaan omistajakunnilta perittävillä maksuosuuksilla katettavaksi on arvioitu jäävän talousarviovuonna 174.504 €. Rakennerahastotehtävät ovat liiton lakisääteisiä tehtäviä.

Projekteihin varataan edellisvuotta vähemmän, koska POSOTE20-hankkeet siirtyvät hyvinvointialueelle 1.1.2023. Projekteilla ei pääsääntöisesti ole tulosvaikutusta, sillä projektien tulot ja menot ovat lähes yhtä suuret ja niiden rahoitus tulee pääosin ulkopuolisten rahoittajien tai Pohjois-Savon kehittämisrahaston kautta. Liiton toimiston talousarviossa on varattu 10.000 € liiton itse toteuttamien hankkeiden omarahoitussuuksiin asiantuntijapalveluissa.

Pohjois-Savon kehittämisrahastoon kerätään kunnilta 264.807 €. Rahastosta jaetaan avustuksia Pohjois-Savon kehittämisen kannalta merkittävien hankkeiden toteuttamiseen verkostoitumalla ja kansainvälistymällä. Erityisinä painopisteinä ovat yritystoiminnan edistäminen ja osaamisen tason kohottamiseen liittyvät innovatiiviset kehittämishankkeet.

Käyttösuunnitelmat

Maakuntavaltuuston talousarvion hyväksymisen jälkeen maakuntahallitus hyväksyy talousarvion käyttösuunnitelman meno- ja tulolajeittain eriteltynä tulosityksiköittäin. Käyttösuunnitelmien yksityiskohtainen erittely tulo- ja menotileilleen perusteluteksteineen tehdään hallinnon päävastuualueella.

Käyttötalousosa/tulosyksiköittäin

	TP2021	TA 2022	TAE 2023	TS 2024	TS 2025
TOIMINTATULOT				1 000 €	1 000 €
LUOTTAMUSHENKILÖHALLINTO	7 000	0	0	0	0
TOIMISTO, josta	2 505 188	2 527 559	2 517 615	2 518	2 518
Myyntitulot, josta	2 428 613	2 426 879	2 426 879		
- kuntien maksusuudet	2 426 879	2 426 879	2 426 879	2 427	2 427
Tuet ja avustukset	64 772	98 120	89 806		
Muut toimintatulot	11 802	2 560	930		
RAKENNERAHASTO, josta	299 756	300 000	300 000	283	283
Tuet ja avustukset	299 756	300 000	300 000		
PROJEKTIT, josta	938 358	1 385 092	600 000	600	600
Tuet ja avustukset	938 358	1 385 092	600 000		
RAHASTOT, josta	264 807	264 807	264 807	265	265
Myyntitulot	264 807	264 807	264 807		
TOIMINTATULOT YHTEENSÄ	4 015 109	4 477 458	3 682 422	3 666	3 666
TOIMINTAMENOT					
LUOTTAMUSHENKILÖHALLINTO, josta	-170 280	-240 976	-194 953	-195	-195
Henkilöstömenot	-114 663	-104 176	-114 763		
Palvelujen ostot	-54 623	-132 800	-74 290		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-600	-1 000	-2 900		
Muut toimintamenot	-394	-3 000	-3 000		
TOIMISTO, josta	-2 001 749	-2 143 492	-2 147 733	-2 148	-2 148
Henkilöstömenot	-1 443 980	-1 504 558	-1 449 087		
Palvelujen ostot	-382 660	-465 025	-478 700		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-46 798	-55 186	-68 913		
Avustukset	-5 100	-3 100	-3 100		
Muut toimintamenot	-123 211	-115 623	-147 933		

RAKENNERAHASTO, josta	-403 500	-442 089	-474 504	-475	-475
Henkilöstömenot	-338 636	-314 690	-364 000		
Palvelujen ostot	-39 243	-98 039	-81 592		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-987	-3 800	-3 700		
Muut toimintamenot	-24 634	-25 560	-25 212		
PROJEKTIT, josta	-1 013 913	-1 386 803	-601 475	-600	-600
Henkilöstömenot	-667 816	-824 458	-367 347		
Palvelujen ostot	-304 834	-422 839	-204 964		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-7 856	-5 000	0		
Muut toimintamenot	-33 408	-134 506	-29 164		
RAHASTOT, josta	-286 012	-264 807	-264 807	-265	-265
Palvelujen ostot	0	0	0		
Avustukset	-286 012	-264 807	-264 807		
TOIMINTAMENOT YHTEENSÄ	-3 875 454	-4 478 167	-3 683 472	-3 683	-3 683
TOIMINTAKATE	139 655	-708	-1 050	-17	-17
RAHOITUSTULOT JA -MENOT					
LUOTTAMUSHENKILÖHALLINTO	0		0	0	0
Muut rahoitusmenot	0		0		
TOIMISTO	1 280	1 700	1 050	1	1
Korkotulot	190	1 100	150		
Muut rahoitustulot	1 183	1 000	1 000		
Korkomenot	0	0	-100		
Muut rahoitusmenot	-94	-400	0		
RAKENNERAHASTO	0	0	0	0	0
Muut rahoitusmenot	0	0	0		
PROJEKTIT	-17	0	0	0	0
Muut rahoitusmenot	-17	0	0		
RAHASTOT	0	0	0	0	0
Korkotulot	0	0	0		
Muut rahoitusmenot	0	0	0		

VUOSIKATE / TILIKAUDEN TULOS	140 918	992	0	-16	-16
Siirto / Pohjois-Savon kehittämisrahasto	21 205				
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	162 123	992	0	-16	-16
TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT					
Toimintakate % (100 * Toimintakate/Toimintatuotot)	3,48	-0,02	-0,03	-0,46	-0,46
Vuosikate / Poistot % (Liitolla ei ole poistoja)					
Taseen kertynyt ylijäämä, 1000 €	1 217	1 218	1 218	1 202	1 186

Tuloslaskelmaosa/koko liitto

	TP2021	TA 2022	TAE 2023	TS 2024	TS 2025
				1 000 €	1 000 €
TOIMINTATULOT	4 015 109	4 477 458	3 682 422	3 666	3 666
Myyntitulot	2 693 420	2 691 686	2 691 686		
Tuet ja avustukset	1 309 887	1 783 212	989 806		
Muut toimintatulot	11 802	2 560	930		
TOIMINTAMENOT	-3 875 454	-4 478 167	-3 683 472	-3 683	-3 683
Henkilöstömenot	-2 565 094	-1 923 424	-2 295 197		
Palvelujen ostot	-781 360	-2 082 667	-839 546		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-56 241	-59 986	-75 513		
Avustukset	-291 112	-267 907	-267 907		
Muut toimintakulut	-181 648	-144 183	-205 309		
TOIMINTAKATE	139 655	-708	-1 050	-17	-17
RAHOITUSTULOT JA -MENOT	1 263	1 700	1 050	1	1
Korkotulot	190	1 100	150		
Muut rahoitustulot	1 183	1 000	1 000		
Korkomenot	0	0	-100		
Muut rahoitusmenot	-110	-400	0		
VUOSIKATE / TILIKAUDEN TULOS	140 918	992	0	-16	-16
Siirto / Pohjois-Savon kehittämisrahasto	21 205	0	0		
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	162 123	992	0	-16	-16
TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT					
Toimintakate % (100 * Toimintakate/Toimintatuotot)	3,48	-0,02	-0,03	-0,46	-0,46
Vuosikate / Poistot % (Liitolla ei ole poistoja)					
Taseen kertynyt ylijäämä, 1000 €	1217	1 218	1 218	1 202	1 186

Talousarvion ja taloussuunnitelman rahoitusosa

	TP2021	TA 2022	TAE 2023	TS 2024	TS 2025
				1 000 €	1 000 €
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	140 918	992	0	-16	-16
Rahoituksen rahavirta					
Oman pääoman muutokset					
Vaikutus maksuvalmiuteen	140 918	992	0	-16	-16

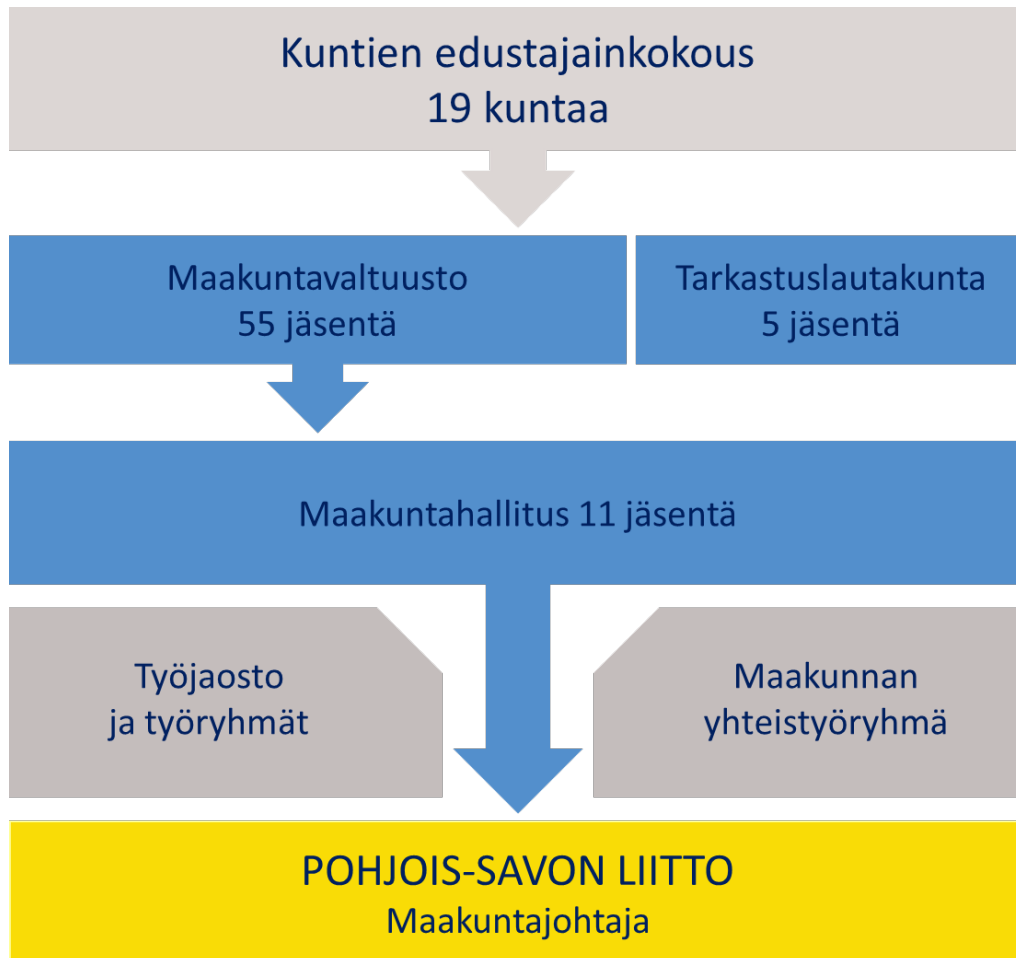

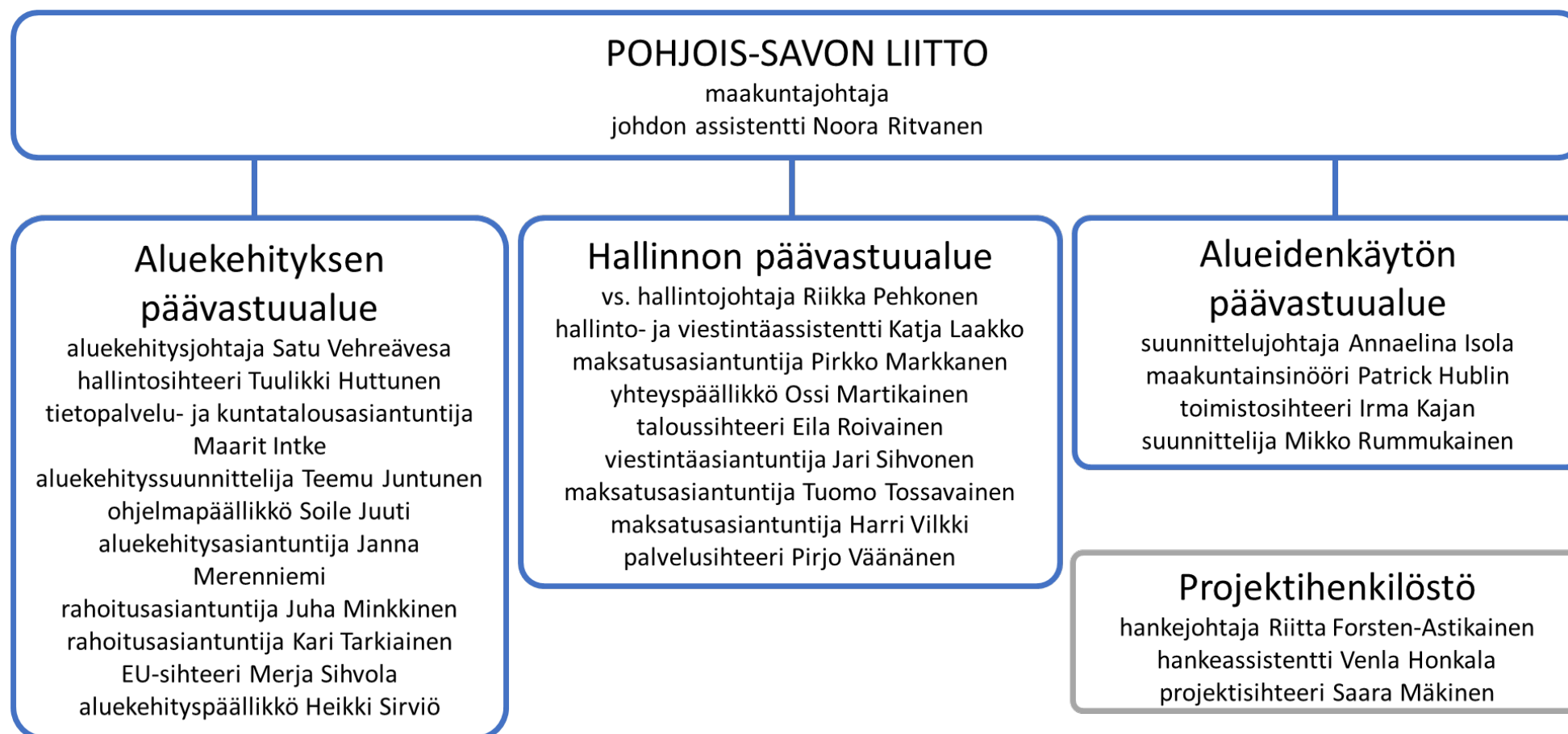
Jäsenkuntien maksuosuusarviot vuodelle 2023

Kunta	Maksuunpantua kunnallisveroa vastaava verotet- tava tulo (euroa), verovuosi 2020	Jako-osuus %	Varsinainen toiminta Mak- suosuus € 2023, arvio	Pohjois-Savon kehittämisrahasto Maksuosuus € 2023, arvio
Iisalmi	324 048 311	8,22	199 406,13	21 758,04
Joroinen	70 540 011	1,79	43 407,45	4 736,37
Kaavi	34 201 323	0,87	21 046,10	2 296,43
Keitele	28 413 314	0,72	17 484,40	1 907,80
Kiuruvesi	97 461 594	2,47	59 973,90	6 544,00
Kuopio	2 035 316 519	51,61	1 252 450,89	136 660,20
Lapinlahti	127 371 290	3,23	78 379,10	8 552,27
Leppävirta	145 410 290	3,69	89 479,57	9 763,49
Pielavesi	49 594 871	1,26	30 518,66	3 330,02
Rautalampi	40 195 629	1,02	24 734,75	2 698,91
Rautavaara	16 929 274	0,43	10 417,59	1 136,71
Siilinjärvi	373 061 935	9,46	229 567,12	25 049,04
Sonkajärvi	47 758 783	1,21	29 388,81	3 206,74
Suonenjoki	97 117 662	2,46	59 762,25	6 520,91
Tervo	18 243 534	0,46	11 226,33	1 224,95
Tuusniemi	30 312 595	0,77	18 653,14	2 035,32
Varkaus	337 229 400	8,55	207 517,24	22 643,08
Vesanto	23 984 443	0,61	14 759,05	1 610,42
Vieremä	46 650 015	1,18	28 706,52	3 132,29
Pohjois-Savo	3 943 840 794	100,00	2 426 879,00	264 807,00
Varsinaisen toiminnan ja Pohjois-Savon kehittämisrahaston maksuosuudet määräytyvät samalla periaatteella.				
Lopulliset maksuosuudet määräytyvät vuoden 2021 verotustietojen valmistuttua syksyllä 2022, jolloin kuntakohtaisiin osuuksiin saattaa tulla muutoksia.				

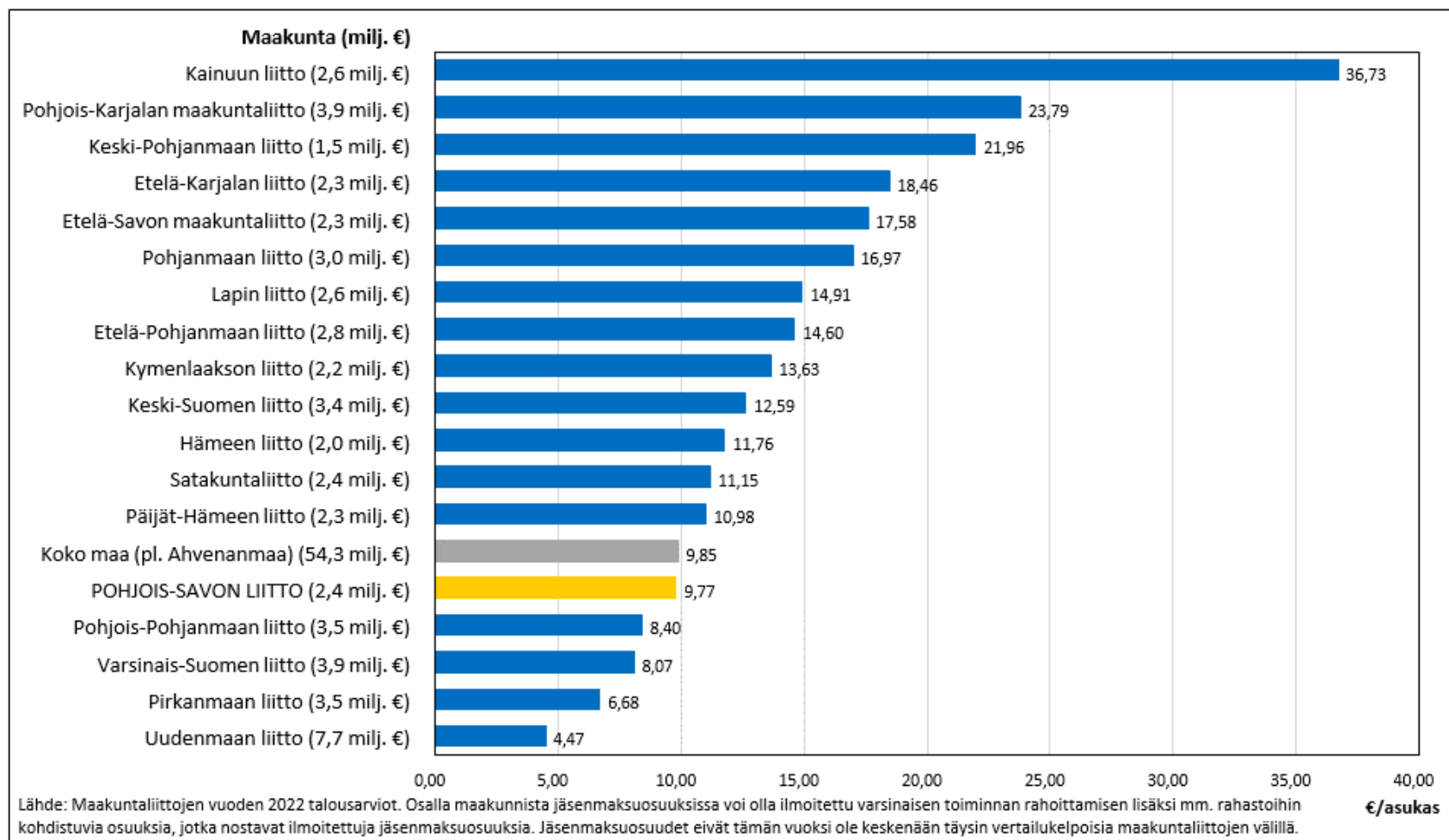

Liite 1. Pohjois-Savon liiton organisaatio

Liite 2 Henkilöstöorganisaatio 2023

Liite 3. Maakuntien liittojen jäsenkuntien maksuosuudet, talousarvio v. 2022

POHJOIS-SAVON LIITTO

Maakuntahallitus

OIKAISUVAATIMUSOHJEET JA VALITUSOSOITUS

Muutoksenhakukiellot (§ 135-144)

Niistä päätöksistä, jotka koskevat vain valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei saa tehdä kuntalain 136 §:n mukaan oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta.

Päätöksestä, josta voidaan tehdä kuntalain 134 §:n mukaan kirjallinen oikaisuvaatimus, ei saa hakea muutosta valittamalla.

HValL 3 §:n 1 mom. perusteella valitusta ei voida tehdä, ellei päätöksellä tarkoiteta toimenpidettä, jolla asia on ratkaistu tai jätetty tutkittavaksi ottamatta.

Oikaisuvaatimusohjeet (§ 132-134)

Oikaisuvaatimuskelpoiisiin päätöksiin voidaan hakea oikaisua Pohjois-Savon liiton maakuntahallitukselta, Pohjois-Savon liitto, PL 247, 70101 Kuopio.

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän (7) päivän kuluttua siitä, kun päätös on lähetetty asianosaiselle kirjeellä tai laitettu nähtäville yleiseen tietoverkkoon.

Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimus perusteluineen ja se on tekijän allekirjoitettava.

Valitusosoitus

Valituskelpoiisiin päätöksiin haetaan muutosta kirjallisella valituksella. Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen saa hakea muutosta kunnallisvalituksin vain se, joka on tehnyt oikaisuvaatimuksen. Mikäli päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, saa päätökseen hakea muutosta kunnallisvalituksen myös asianosainen sekä jäsenkunta ja kunnan jäsen (137 §).

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Muutos haetaan Itä-Suomen hallinto-oikeudelta: Minna Canthin katu 64, 70100 Kuopio.

Valitusaika on 30 päivää. Valitusaika alkaa päätöksen tiedoksisaannista.

Valituskirjassa on ilmoitettava:

SÄHKÖISESTI ALLEKIRJOITETTU

Katja Laakko, Hallinto- ja viestintäassistentti 27.9.2022

- valittajan nimi, ammatti, asuinkunta ja postiosoite
- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä osin päätöksestä valitetaan ja muutos, joka siihen vaaditaan tehtäväksi
- muutosvaatimuksen perusteet

Valituskirja on valittajan tai valituskirjan muun laatijan omakätisesti allekirjoitettava. Jos ainoastaan laatija on allekirjoittanut valituskirjan, siinä on mainittava myös laatijan ammatti, asuinkunta ja postiosoite.

Valituskirjaan on liitettävä päätös, josta valitetaan, alkuperäisenä tai viran puolesta oikeaksi todistettuna jäljennöksenä sekä todistus siitä päivästä, josta valitusaika on luettava.

Valituskirjat on toimitettava valitusviranomaiselle ennen valitusajan päättymistä. Omalla vastuulla asiakirjat voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Postiin valituskirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille ennen valitusajan päättymistä.